

BILTEN

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

listopad - prosinac 2022. godine

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO
OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dragi naši eTwinneri,

na kraju još jedne kalendarske eTwinning 2022. godine, možemo uzeti svoju ispisanu eTwinning bilježnicu i podsjetiti se na sve naše eTwinning aktivnosti.

Bila je ovo godina izazova za sveukupnu eTwinning zajednicu u kojoj smo se zajedničkim snagama, suradnjom i međusobnim poštovanjem uspjeli nositi sa svim novinama, nepoznicama i novim ambijentom naše suradnje i komunikacije. Na tom, na trenutke, nepoznatom putu ipak smo uspijevali

pronaći pravi smjer. Smjer na kojem smo zajednički učili, uzajamno se poštivali, dijelili znanja, iskustva i dobre prakse. Hvala Vam na svakom savjetu, riječi podrške, riječi hvale i razumjevanja koje ste nesebično dijelili sa svima nama. Uz Vas se naš tim osjećao sigurno, cijenjeno i motivirano, a sve s ciljem da budemo još bolji i dostignemo još više.

Već od 1. siječnja 2023. godine dobivate novu eTwinning bilježnicu, s novih 365 stranica, u koju želimo da upisujete sve Vaše poslovne trenutke, uspjehe, ideje i želje. Na kraju svake godine upravo ova naša „eTwinning bilježnica“ pokazatelj je i ogledalo našeg uspjeha, naših eventualnih propusta ili nerealiziranih aktivnosti, ali svakako, i naš vječiti PUTOKAZ za NOVA napredovanja u postizanju postavljenih eTwinning ciljeva i „NAŠA ULAZNICA“ za kvalitetan odgoj i obrazovanje.

Puno toga smo već prošli zajedno i nadamo se da ćemo u nadolazećoj godini svi još više napredovati i na profesionalnom i na osobnom planu, više se smijati i bolje zarađivati.

Na kraju, zaključimo kako nam je bilo beskrajno zadovoljstvo s Vama dijeliti poslovne i privatne uspjehe, i u ime cijelog našeg tima želimo Vam se zahvaliti na tome!

Sretna Vam Nova 2023. godina, uz najljepše želje za izvrsno zdravlje, jednostavnu sreću i manje nepredvidivih izazova,

Vaš eTwinning tim.

eTwinning aktivnosti

Osma godišnja eTwinning konferencija

Osma godišnja eTwinning konferencija pod nazivom „eTwinning era za zajednička nastavnička djela“ održana je 6. i 7. listopada u Banjoj Luci. Konferencija je okupila 80 sudionika - eTwinning nastavnike, učenike, ravnatelje škola, predstavnike predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, članove EPALE tima u Bosni i Hercegovini i druge suradnike.

Glavni uvodničar i motivacijski govornik bio je Marko Brajković, eTwinning ambasador u Hrvatskoj i ravnatelj OŠ „Lovas“, Lovas, Hrvatska.

Na konferenciji su održane radionice s različitim temama. Uz redovite eTwinning tema kao što su predstavljanje nove Europske platforme za školsko obrazovanje – ESEP, eTwinning i održivi razvoj, mogućnosti profesionalnog razvoja kroz korištenje eTwinninga, na rasporedu su se našle i teme vezane uz korištenje eTwinninga u predškolskom odgoju i obrazovanju, eTwinning škole iz snova, 4K vještine (komunikacija, kolaboracija, kritičko mišljenje i kreativnost), kao i formativno ocjenjivanje i eTwinning u obrazovanju budućih nastavnika.

Kao i svaka godišnja eTwinning konferencija u Bosni i Hercegovini, i ova je imala posebice odvojeno vrijeme za nagrađivanje najboljih u eTwinningu. Na temelju glasovanja članova eTwinning zajednice i posebnih kriterija postavljenih od strane Centralne službe za potporu, Europske komisije i Državne organizacije za potporu eTwinningu u Bosni i Hercegovini, dodijeljene su nagrade u sljedećim kategorijama:

- Najbolji eTwinning ambasador – Nada Sokolović, JU OŠ „Osman Nakaš“ Sarajevo
- Najinovativniji eTwiner – Selma Mahmić, JU OŠ „Kiseljak I“ Bilalovac
- Najistaknutiji eTwiner – Melisa Alić, JU Druga osnovna škola Brčko distrikt BiH
- eTwinereri čiji su projekti nominirani za eTwinning Europsku nagradu
  - o Adela Dobrić, JU Obdanište Travnik – eTwinning projekt „Od riječi do priče- kad nešto stvaraš, rasteš“
  - o Nada Sokolović, JU OŠ „Osman Nakaš“ Sarajevo - eTwinning projekt „Famous female mathematicians 4“
  - o Lejla Hujdur, JU Srednja ekonomska škola Sarajevo - eTwinning projekt „World Savings Day 2020“.

Uz redovite eTwinning nagrade, sljedećim učenicima i nastavnicima dodijeljene su i zahvalnice za iznimnu kreativnost i osvojeno Prvo mjesto na natječaju „Škola iz snova“:

- nastavnicama Evi Rajković i Mirjani Marković i učenicima iz JU OŠ „Bila“
  - profesorici Amri Đapo i učenicama Emini Salihović i Almi Alić iz JU Gimnazija „Ismet Mujezinović“, Tuzla
- profesorici Lejli Hujdur i učenicama Azri Karišik i Amni Đurđević iz JU Srednja ekonomska škola Sarajevo.

eTwinning webinar – Predstavljanje najboljih projekata kojima je dodijeljena Državna oznaka kvalitete 2022. godine

webinar

eTwinning Državna organizacija provela je aktivnost promicanja eTwinning projekata koji su 2022. dobili Državnu oznaku kvalitete.

Tijekom pet webinarara, sudjelovalo je 12 eTwinning nastavnika koji su predstavili 11 projekata nagrađenih Državnom oznakom kvalitete u 2022.

Nastavnici su iskoristili priliku da prezentiraju i neke nove ideje i steknu nove suradnike za daljnje projektne aktivnosti. Na ovim webinarima sudjelovalo je više od 70 eTwinning nastavnika.

eTwinning seminar u Bratislavi, Slovačka – „Stjecanje vještina za virtualnu saradnju u predškolskim ustanovama“

Na međunarodnom eTwinning seminaru **Stjecanje vještina za virtualnu suradnju u predškolskim ustanovama** koji se održao u Bratislavi od 10. do 12. studenog 2022. u organizaciji eTwinninga Slovačka, sudjelovale su i tri predstavnice eTwinninga Bosne i Hercegovine, Edita Vuković Antolović, JU Predškolska ustanova „Ivančica“, Usora; Slađana Vladičić, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“, Foča i Hašima Ćurak ispred eTwinning Državne organizacije za potporu.

Osim predstavnica iz Bosne i Hercegovine, na ovome eTwinning seminaru sudjelovali su i predstavnici 17 europskih zemalja.

Ovom prigodom osmišljeni su i pokrenuti zanimljivi projekti u predškolskome odgoju i obrazovanju koje će u narednom razdoblju realizirati međunarodni projektni timovi.

Druga regionalna eTwinning radionica za profesionalni razvoj ambasadora

U Sarajevu je u periodu od 9. do 11. studenog 2022. održana Druga regionalna eTwinning radionica za profesionalni razvoj (PDW) ambasadora „Teams build dreams“. Na ovom događaju sudjelovala su 34 sudionika (eTwinning ambasadori i predstavnici Državnih organizacija za potporu) iz Slovenije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Bosne i Hercegovine.

Tijekom događanja sudionici su imali priliku profesionalno se umrežavati, kreativno predstaviti, sudjelovati u devet različitih radionica, osmisлити i pripremiti dva eTwinning projektna kompleta, te uz zajedničko druženje upoznati neke od znamenitosti grada Sarajeva.

Sve radionice tijekom PDW-a provodili su eTwinning ambasadori, što je dalo dodanu vrijednost aktivnostima, imajući u vidu da su eTwinning ambasadori profesionalci koji pružaju pedagošku i drugu potporu nastavnicima u korištenju eTwinninga u nastavi.

eTwinning događaj za profesionalni razvoj ambasadora završio je izradom eTwinning projektnih kompleta s ciljem dodane motivacije nastavnika za pridruživanje najvećoj zajednici škola u Europi i korištenje Europske platforme za školsko obrazovanje za unapređenje nastavnog procesa, profesionalnog razvoja i ostvarivanja suradnje sa nastavnicima u Europi.

Slavik seminar u Ljubljani „Škole jednakosti i inkluzija“

U Ljubljani je od 1. do 3. 12. 2022. održan eTwinning seminar pod nazivom „Škole jednakosti i inkluzije“. Iz Bosne i Hercegovine sudjelovale su tri predstavnika: Tamara Beronja, OŠ „Nikola Tesla“ iz Banjaluke; Enver Halilović, JU OŠ „Meša Selimović“ iz Zenice i Adela Smajić, JU OŠ „Miladije“ iz Tuzle.

Sudionici na seminaru bili su iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Sjeverne Makedonije, Češke, Slovačke i Poljske. Temeljna ideja seminara bila je da sudionici pokušaju komunicirati svatko na svom jeziku. Sve prezentacije, radionice i aktivnosti namijenjene su nastavnicima koji su došli iz različitih zemalja s ciljem umrežavanja. Tijekom seminara polaznici su imali mogućnosti saznati više o novim online alatima koji će im pomoći u njihovoj daljnjoj međunarodnoj suradnji, ali i u svakodnevnom nastavnom procesu.

eTwinning webinar na temu upoznavanja sa ESEP platformom – Europska platforma za školsko obrazovanje

eTwinning državna organizacija zajedno s eTwinning ambasadorima organizirala je dva eTwinning webinar na temu Europska platforma za školsko obrazovanje - ESEP.

Nova Europska platforma za školsko obrazovanje konačno je dostupna. Zahvaljujući potpori Erasmus+ programa Europske unije, nova platforma postaje središte sadržaja, umrežavanja i profesionalnog razvoja zajednice

školskog obrazovanja, gdje će se nalaziti svi sadržaji i usluge koje su do sada odvojeno pružali School Education Gateway, Teachers Academy i eTwinning platforma.

Prvi eTwinning webinar na temu nove platforme održan je 15. 11. pod nazivom „Europska platforma za školsko obrazovanje: Što? Kako? Gdje? Tko?“. Tijekom webinar, voditeljice su objasnile ciljeve nove platforme te upoznale sudionike s različitim oblastima i funkcionalnostima koje su trenutno dostupne, ali i ponudile pregled daljnjeg razvoja sadržaja i usluga platforme u narednom periodu.

Drugi webinar održan je 13. 12. 2022. pod nazivom „Europska platforma za školsko obrazovanje za super eTwinning nastavnike“.

Glavne teme webinar bile su kako se registrirati na ESEP platformu, kako napraviti svoj eTwinning profil, kako pokrenuti eTwinning projekt, pronaći projektne partnere i druge teme koje su važne prilikom boljeg upoznavanja i korištenja eTwinninga u učionici.

Voditeljice webinar bile su eTwinning ambasadorice Fatima Kličić i Nada Sokolović.

eTwinning webinar za eTwinning škole

eTwinning Središnja služba za potporu otvorila je prijave za Oznaku eTwinning škola 2023/2024. Iz Bosne i Hercegovine 22 škole ispunjavaju početne kriterije za pristupanje ispunjavanju prijave za dodjelu Oznake eTwinning škola 2023/2024. Rok za prijavu za dodjelu Oznake eTwinning škola je 31. siječnja 2023. godine.

eTwinning Državna organizacija za potporu u Bosni i Hercegovini u okviru podrške registriranim korisnicima, organizirala je webinar za potporu u ispunjavanju prijave za dodjelu Oznake eTwinning škola, 21. 12. 2022. godine u 19.00, putem Zoom platforme pod nazivom „Super webinar za eTwinning škole“.

Voditeljice webinar su eTwinning ambasadorice Danka Kezunović i Azra Šoše, iskusne eTwinerice, čije škole također već nose Oznaku eTwinning škola.

Više o tome što je Oznaka eTwinning škola i koja je njena misija, možete pronaći u nastavku:

- [Oznaka eTwinning škola](#)
- [Misija eTwinning škola](#)

Saradnja Državnih organizacija za podršku ERASMUS+ projekata - eTwinning i EPALE

Članovi državnih organizacija za potporu eTwinningu i EPALE projektu u Bosni i Hercegovini održali su, u okviru redovitih aktivnosti, zajednički godišnji sastanak u Tesliću 14. 12. 2022. Ovoga puta susret je održan na dan obilježavanja 35 godina postojanja Erasmus+ programa. Tijekom sastanka članovi obje Državne organizacije za potporu napravili su zajednički plan aktivnosti, kako bi unaprijedili i pružili bolju podršku korisnicima u Bosni i Hercegovini. Sastanak je prethodio Državnoj EPALE konferenciji u Bosni i Hercegovini 2022. pod nazivom „Inicijative o kreativnosti i kulturi u obrazovanju odraslih“, koja je okupila više od 50 sudionika iz regije i Bosne i Hercegovine.

Sudjelovanje eTwiner-a iz BiH na Godišnjoj onlajn konferenciji eTwinning škola

Godišnja konferencija eTwinning škola, koja je održana od 7. do 9. prosinca, dala je sudionicima pogled na inkluzivne i inovativne prakse eTwinning škola.

Annalisa Cannoni, Generalni direktorat za obrazovanje, mlade, sport i kulturu, otvorila je konferenciju istaknuvši nedavne inicijative EU za poticanje inkluzije u školskom obrazovanju, dok je Miles Madison bio prvi uvodničar i govorio o politikama i inovativnim praksama inkluzivnih organizacija. Madison ima 25 godina iskustva u pomaganju državnim i europskim međunarodnim školama u njegovanju inkluzivne i suradničke učionice i organizacije.

Drugi uvodničar bila je Naomi van Stapele; govorila je o ulozi partnerstva među učenicima i nastavnicima u organizacijama za inkluzivno učenje. Stapele, profesorica inkluzivnog obrazovanja na Sveučilištu primijenjenih znanosti u Haagu, govorila je o tome kako učenici i nastavnici mogu pregovarati o podjeli moći u učionici za provedbu inkluzivne politike.

Posljednji dan konferencije otvoren je uvodnim govorom Središnje službe za potporu eTwinningu o inkluzivnim i inovativnim praksama eTwinning škola. Irene Pateraki i dr. Nikolaos Mouratoglou predstavili su glavne prakse inkluzivnih škola kao što su politike, profesionalni razvoj nastavnika i aktivnosti nastavnog plana i programa.

Ovoj online konferenciji prisustvovala su predstavnice eTwinning škola iz Bosne i Hercegovine, Azra Šošić i Elifa Šošić OŠ „Bijelo polje“ Potoci Mostar i Danka Milić Kezunović i Danijela Mekić OŠ „Vuk Karadžić“ Vlasenica.

eTwinning seminar

Sticanje vještina za virtualnu saradnju u predškolskim ustanovama,

održan od 10. do 12. studenog 2022. u Bratislavi

Međunarodna razmjena i online projekti za najmlađe – je li to moguće? Da, i to vrlo uspješno, što pokazuje ovaj seminar i brojni eTwinning projekti u vrtićima i predani eTwinneri!

U razdoblju od 10. do 12. studenog u Bratislavi (Slovačka), održan je međunarodni eTwinning seminar za odgojitelje i ostale djelatnike predškolskoga odgoja i obrazovanja „Stjecanje vještina za virtualnu suradnju u vrtiću“. Seminar je okupio 64 sudionika i sudionice iz 17 zemalja Europske unije i šire, koji rade s djecom do 6 godina i žele pokrenuti eTwinning projekt.

Tim iz Bosne i Hercegovine činile su predstavnice eTwinninga Bosne i Hercegovine: Slađana Vladičić, Edita Vuković Antolović i Hašima Ćurak. Naše su predstavnice aktivno sudjelovale u edukativnim i suradničkim aktivnostima koje je pripremio eTwinning tim iz Slovačke, zemlje organizatora i domaćina događaja.

Trodnevni događaj bio je posvećen orijentacijskim radionicama na kojima su polaznice i polaznici eTwinning edukacije imali priliku steći znanja o pristupu i mogućnostima nove Europske platforme za školsko obrazovanje te steći vještine njezina korištenja uz upotrebu zanimljivih web alata za virtualnu suradnju, koji se mogu primijeniti u eTwinning projektima (Mentimeter, Canva, Padlet, Kahoot, Survey – Answer garden, Scroobly...).

What is eTwinning like?

eTwinning

Funded by the European Union

Prezentirani primjeri dobre prakse i uspješnih predškolskih projekata kolegica i kolega iz Slovačke, Slovenije, Belgije i Malte bili su dodatna motivacija i inspiracija za suradničko kreiranje međunarodnih projekata za sudionike i sudionice seminara iz raznih zemalja sudionica, koji su ovom prilikom pokrenuti i zaživjeli (Our heritage for sustainable future, From games to stories, Together for our health, Christmas celebrations in different parts of Europe, Together for our health, How can we explore the curriculum outside?, Colourful Emotions and Our wonder geometry story).

Dio atmosfere sa seminara možete pogledati na videu putem poveznice: <https://youtu.be/dDTO2mmucXQ>

Za mnogo dobre bilten senzacije! (slijedi) Mjesečna doza eTwinning vibracija!

Intervju sa našom najistaknutijom eTwinner-kom za 2021/2022. godinu

eTwinning zajednica u Bosni i Hercegovini ove je godine proslavila svoj 8. rođendan. Kad bismo se vratili u prošlost i analizirali sve dosadašnje rezultate, naš bi sustav evaluacije, statistički gledano, doista bio u uzlaznoj putanji. U ovih osam godina naša zajednica je sve više napredovala i pokazala da samo suradnjom i povjerenjem možemo postići velike uspjehe. Temelj ukupnog eTwinning uspjeha u Bosni i Hercegovini svakako su eTwinning nastavnici. Nastavnici profesionalci u svom poslu, entuzijasti i vječiti optimisti da kvaliteta odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini može biti bolja. Jedna nastavnica „eTwinning zvijezda“ pojavila se i

ove godine u eTwinning zajednici i nadamo se da će njen „sjaj“ (rad, entuzijizam i vještine dijeljenja dobrih praksi) zainteresirati mnoge nastavnike ne samo u BiH nego i šire. Ovoga puta imamo priliku razgovarati s najistaknutijom eTwinnerkom u BiH za 2021./2022. godinu, a to je Melisa Huseinović, nastavnica matematike u Drugoj osnovnoj školi iz Brčkog.

1. Dragi Melisa, iznimno nam je zadovoljstvo što ste dio naše eTw zajednice i zato bismo željeli znati kako ste uopće čuli za eTwinning i što Vas je to privuklo da otvorite eTw profil i istražujete eTw platformu?

Zadovoljstvo je obostrano, eTwinning je moj put do uspješnijeg rada.

Moj prvi radni dan zapravo nije bio dan kada sam dobila posao, već dan kada sam se prijavila na eTwinning. Za to sam zahvalna kolegi Nijadu Salihoviću, koji me uputio na platformu. U početku je to bilo samo istraživanje platforme i dugo mi je trebalo da nađem nastavnike iz struke za suradnju.

Ono što me je na prvu privuklo, ali i zadržalo u eTwinning zajednici svakako su nastavnici koji su marljivi, trude se i svojim me radom potiču da budem bolja verzija sebe, kao i nova poznanstva, ali i različite metode rada

2. Prepoznaju li Vaši učenici metode rada kada je eTwinning integriran u nastavni proces?

Sate na kojima radimo kroz igru, istražujemo i „klikćemo” nazivamo zabavnim satovima, pa mislim da učenici itekako znaju kada izađemo iz komfor zone i primjenjujemo netradicionalne metode nastave. S vremenom su rad s web 2.0 alatima, domaće zadaće koje treba online napraviti i postaviti, projektna nastava i slično postali uobičajena aktivnost učenika.

3. Možete li nam reći što niste znali, a što ste naučili ili spoznali putem eTwinning platforme?

eTwinning me je naučio najvažniju lekciju, a to je da jedna osoba sama ne može postići ništa veliko. Timski rad i suradnja ključni su za uspjeh kako projekta tako i svakog nastavnika osobno.

U eTwinning zajednici vidim bolju budućnost za cijeli obrazovni sustav.

4. Na Godišnjoj eTwinning konferenciji koja se ove godine održala u Banjaluci, primili ste eTwinning nagradu za najistaknutijeg eTwinnera. Kako ste se osjećali i kako su Vaše kolege reagirale na taj veliki uspjeh?

Nagrada je za mene doista bila veliko iznenađenje.

Osjećaj je neopisiv i smatram to najvećim osobnim uspjehom do sada.

Imam sreću da sam okružena doista divnim kolegama, koji me podržavaju i raduju se mom uspjehu, kao i ja njihovom. Potpora je obostrana i to je neprocjenjivo.

Ovom prilikom želim se zahvaliti Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje što je prepoznala moj trud i rad i odabrala me za ovu nagradu.

5. Kako nastavljate Vaše sudjelovanje u eTwinningu i što Vam može pomoći u realiziranju Vaših aktivnosti u nastavnom procesu?

Nakon eTwinning konferencije pokrenula sam prvi projekt pod nazivom „Male i velike štediške”, koji je nastao kao rezultat grupnog rada na jednoj od radionica. Prema mom skromnom mišljenju, projekt uspješno realiziramo na svim razinama obrazovanja (od predškolskog do visokog).

Cilj mi je i dobiti oznaku eTwinning škole pa idem tim putem malim koracima. Za sada mi se pridružila učiteljica Admira Hurić, a nadam se zainteresiranosti i drugih kolega.

6. Što biste poručili svojim kolegama koji još uvijek nisu dio naše eTwinning zajednice ili kolegama koji su se tek pridružili ovoj najvećoj zajednici nastavnika u Europi?

eTwinning je stil života, metoda rada i mala promjena u učionici. Mnoštvo malih eTwinning učionica pružit će nam promjenu koju želimo vidjeti u obrazovnom sustavu.

Dan kada odaberete eTwinning, bit će najbolji dan u vašoj profesionalnoj karijeri.

Draga Melisa, hvala Vam na odvojenom vremenu za naš razgovor. Uvijek je zadovoljstvo surađivati s takvim nastavnicima kao što ste Vi. Vjerujemo da će Vaše iskustvo i Vaše poruke biti samo inicijalna kapisla za poticaj drugim nastavnicima da se pridruže zajednici u kojoj će moći surađivati, učiti, razmjenjivati iskustva i znanja, a sve u cilju kvalitetnijeg odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Do nekog sljedećeg susreta, želimo Vam puno zdravlja, sreće i uspjeha te, naravno, da ne posustajete u ostvarenju svojih privatnih i poslovnih snova.

Vaš eTwinning tim

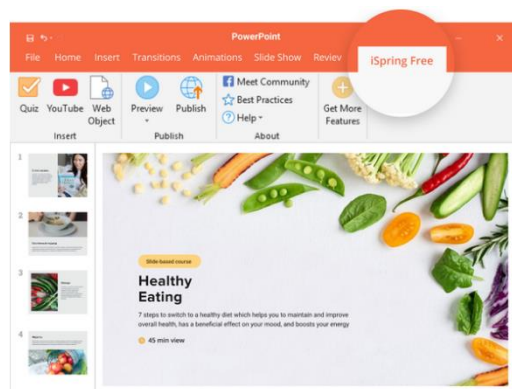

eTwinning

Veb alati

iSpring Free

[iSpring Free](#) jednostavan je web alat za e-učenje za nastavnike koji vam omogućuje pretvaranje dosadnih PowerPoint prezentacija u online kvizove i tečajeve. Glavna prednost alata je njegova jednostavnost. Njegova bogata početna

stranica omogućuje bilo kojem kreatoru (početniku) kvizova i tečajeva brzo i jednostavno stvaranje neograničene količine sadržaja.

Mogućnost izrade interaktivnih kvizova

Koristite 3 vrste pitanja za procjenu znanja. Možete postaviti povratne informacije, broj pokušaja i vremenska ograničenja. Dodajte audio i video kako biste kvizove učinili privlačnijim.

Poboljšajte svoje autorske tečajeve s web objektima, na primjer YouTube videozapisima. Pronađite relevantan video na YouTube-u i jednostavno ga

dodajte u svoj kviz/tečaj kako biste bolje ilustrirali temu.

Ovaj je alat kompatibilan s mobilnim i drugim uređajima te je potpuno besplatan.

Balabolka

[Balabolka](#) je program za pretvaranje teksta u govor (TTS). Svi računalni glasovi instalirani na vašem sustavu dostupni su Balabolki. Tekst na zaslonu može se spremiti kao audio datoteka. Program može čitati sadržaj spremljenog materijala, izvlačiti tekst iz dokumenata, prilagoditi font i boju pozadine, kontrolirati čitanje iz programske trake ili korištenjem globalnih prečaca. Balabolka podržava formate tekstualnih datoteka: AZW, DOC, DOCX, HTML, LIT, MD, MOBI, ODP, ODS, ODT, PDB, PRC, PDF, PPT, PPTX, RTF, TCR, WPD, XLS, XLSX i mnoge druge.

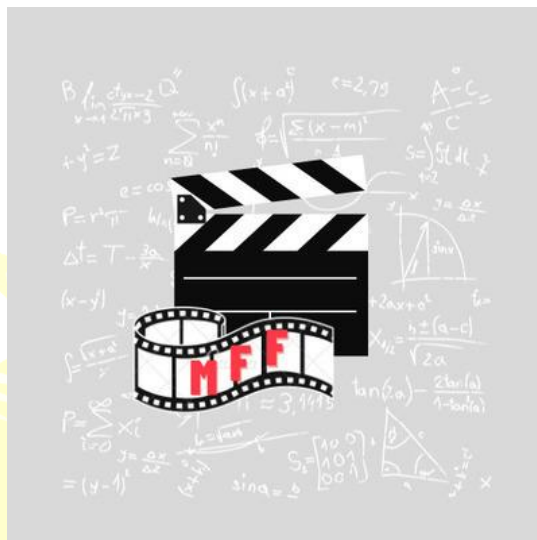

Program koristi različite verzije Microsoft Speech-a API-ja (SAPI); omogućuje promjenu parametara glasa, uključujući brzinu i visinu. Korisnik može primijeniti posebnu supstitucijsku listu za poboljšanje kvalitete artikuliranja glasa. Ova značajka je korisna kada želite promijeniti pravopis riječi. Pravila za ispravljanje izgovora koriste sintaksu regularnih izraza.

Balabolka može spremiti sinkronizirani tekst u eksternim LRC fajlovima ili u MP3 tagovima unutar audio datoteka. Kada se audio datoteka reproducira sa playera na računalo ili na modernim digitalnim audio playerima, tekst se prikazuje sinkronizirano (na isti način kao i tekst za pjesme).

ETwinning projekt

“Mathematics Film Festival 2021”

Poznati je stereotip da je matematika dosadan i suhoparan predmet, zanimljiva samo onim srećnicima kojima „dobro ide” i koji su talentirani za nju. Mnogi učenici je smatraju „nužnim zlom” i ne vide vezu između matematike koju uče u školi i svakodnevnoga života.

Kako bi pokazale da je matematika usko povezana sa životom i da se uz njenu pomoć može „zaviriti” i u svijet književnosti i filma, profesorice matematike Edisa Zilić (Richmond Park International Secondary School) i Lejla Hujdur (Srednja ekonomska škola Sarajevo) započele su u školskoj 2020./2021. godini i realizirale nsvakidašnji eTwinning projekt pod nazivom “Mathematics Film Festival 2021”.

U projektu je sudjelovalo 18 nastavnika i preko 160 učenika iz 14 osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske, Sjeverne Makedonije, Turske i Bosne i Hercegovine:

Škola

- OŠ „Osman Nakaš”, Sarajevo, BiH
- OŠ „Pofalići”, Sarajevo, BiH
- Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab, Republika Hrvatska
- OŠ „Zmijavci”, Imotski, Republika Hrvatska
- Richmond Park International School, Tuzla, BiH
- Druga gimnazija, Sarajevo, BiH
- Richmond Park International Secondary School, Sarajevo, BiH
- İsmail Kulak Anadolu Lisesi, Adana, Turska
- Srednja škola „Uskoplje”

Nastavnici

- Nada Sokolović
- Mirela Avdibegović
- Aleksandra Brmbota, Margarita Čutul
- Alma Šuto
- Azra Puškarević
- Dženeta Ajanić
- Edisa Zilić
- Sergin Şahinoğullarıgil
- Helena Bošnjak, Marija Barnjak

Srednja ekonomska škola Sarajevo, BiH

OOU „Racin“, Ohrid, Sjeverna Makedonija

Elektrotehnička i prometna škola, Osijek, Republika Hrvatska

Srednja škola Bedekovčina, Republika Hrvatska

OŠ „Josip Vergilij Perić“ Imotski

Lejla Hujdur

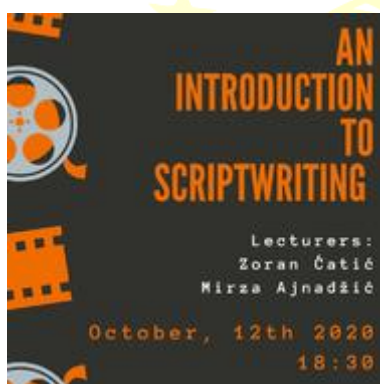
Silvana Krsteska

Karolina Brleković, Sandra Štrasser, Danijela Ivanović - Ižaković

Daniela Usmiani

Ivana - Marija Pavković

Tijekom trajanja projekta učenici su najprije pročitali knjigu M. Tahan „Čovjek koji je brojao“, a zatim su kroz nekoliko online radionica učili kako književno djelo prilagoditi filmu, te kako napraviti animirane i igrane filmovi.

Pravili su logo i poster projekta...

... te sudjelovali u online debati: „Što je važnije u filmu, glumci ili scenarij?“

Na manifestaciji je prikazan po jedan film iz svake od škola - sudionica projekta. Zatim je žiri, u sastavu Almir Alić – književnik i Almir Zemetica – novinar, proglasio pobjedničke filmove, i to:

U konkurenciji osnovnih škola, youtube kanal

https://www.youtube.com/playlist?list=PLznyKRciS_gxC_OzVEudm5XBvDw_I4H7w:

1. mjesto: „Osam hljebova" Richmond Park International Primary School Tuzla
2. mjesto: „Nasljedstvo" OŠ „Pofalići" i „Plan igre" OŠ „Kočo Racin" Ohrid
3. mjesto: „Tovarne životinje" OŠ „Zmijavci" Imotski

U konkurenciji srednjih škola, youtube kanal

https://www.youtube.com/playlist?list=PLznyKRciS_gzlc-lQlQRz96dAe_rki59q:

1. *mjesto*: „Pisanje po zidu" Druga gimnazija Sarajevo
2. *mjesto*: „Geometrija prijateljstva" SŠ „Uskoplje" Gornji Vakuf
3. *mjesto*: "The Woman Who Counted" Richmond Park International Secondary School Sarajevo

Za realizaciju projektnih aktivnosti korišteni su sljedeći web alati:

Web alat

Fb grupa

msn grupa

Fb streaming

kialo

Zoom

Postermywall, canva

Renderforest

Google Sites

Upotreba

Promocija

Komunikacija

Online prenos Festivala

Debata

Održavanje/snimanje radionica

Kreiranje plakata

Kreiranje videa

Kreiranje veb stranice projekta

Treba istaknuti da je ovaj eTwinning projekt realiziran u školskoj 2020./2021. godini – dakle, godini potpune karantene u školama. Iz tog razloga je vrlo specifičan jer su sva komunikacija, suradnja i rad sudionika realizirani isključivo online. Zbog toga je u konkurenciji bilo mnogo animiranih filmova.

Ovaj eTwinning projekt nagrađen je Europskom oznakom kvalitete, a stav je sudionika da su svi pobjednici jer su vrlo uspješno razbili predrasude o matematici i pokazali da su u stanju spojiti nespojivo - povezati matematiku s književnošću i s umjetnošću.

eTwinning

„Neki slikari sunce pretvaraju u žutu mrlju. Drugi žutu mrlju pretvaraju u sunce.“

Pablo Picasso

